2019 m. lapkričio 28 d., ketvirtadienis

P9_TA(2019)0082

Priemonės, skirtos PPO sprendimo dėl ginčo dėl bendrovės „Airbus“ poveikio Europos žemės ūkiui problemai spręsti

2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl priemonių, skirtų PPO sprendimo dėl ginčo dėl bendrovės „Airbus“ poveikio Europos žemės ūkiui problemai spręsti (2019/2895(RSP))

(2021/C 232/10)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į sprendimą, kurį 2019 m. spalio 2 d. priėmė Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) arbitras, spręsdamas ginčą dėl subsidijų bendrovei „Airbus“ (DS316), kuriuo leidžiamos JAV atsakomosios priemonės ES eksportui, kurio vertė – 7,5 mlrd. JAV dolerių (6,8 mlrd. EUR),

— atsižvelgdamas į oficialų PPO ginčų sprendimo institucijos sprendimą, priimtą 2019 m. spalio 14 d., kuriuo leidžiama taikyti tas atsakomąsias priemones,

— atsižvelgdamas į JAV sprendimą nuo 2019 m. spalio 18 d. kai kuriems žemės ūkio maisto produktams ir kai kuriems ne maisto produktams nustatyti naują 25 proc. muitą *ad valorem*, o ne žemės ūkio produktams – 10 proc. muitą *ad valorem*,

— atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1144/2014 dėl informacijos apie žemės ūkio produktus tiekimo ir jų pardavimo skatinimo priemonių, įgyvendinamų vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3/2008 [1] (toliau – Produktų propagavimo reglamentas), susijusius straipsnius ir į 2019 m. lapkričio 18 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą dėl informacijos apie žemės ūkio produktus tiekimo ir jų pardavimo skatinimo priemonių, įgyvendinamų vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse, 2020 m. darbo programos priėmimo,

— atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas [2] (toliau – Vieno bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas), susijusius straipsnius,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,

A. kadangi JAV yra pagrindinė 28 ES valstybių narių žemės ūkio eksporto kryptis, 2018 m. eksportas į JAV sudarė 22,3 mlrd. EUR (16,2 % viso žemės ūkio maisto produktų eksporto) ir todėl minėta rinka yra nepakeičiama tiek vertės, tiek apimties požiūriu;

B. kadangi žemės ūkio maisto produktų eksporto vertė siekia 4,3 mlrd. EUR (60 % visos atsakomųjų priemonių vertės) ir jis nukentės dėl naujų muitų tarifų, kurių vertė bus lygi 1,1 mlrd. EUR;

C. kadangi Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Ispanija, Italija, Vokietija ir Airija yra pagrindinės šalys, kurioms taikomas JAV sprendimas, tačiau taip pat nukentės kitų ES valstybių narių žemės ūkio maisto produktų sektoriai;

D. kadangi pagrindiniai žemės ūkio produktai, kuriems taikomos JAV sankcijos, bus pavyzdiniai ES produktai, kurių pridėtinė vertė labai didelė ir dažnai šie produktai yra saugomi pagal ES kokybės sistemas (vynas ir alkoholiniai gėrimai, pvz., viensalykliai (*single malt*) viskiai, alyvuogių aliejus ir pieno produktai, pvz., sviestas ir sūris);

---

[1] OL L 317, 2014 11 4, p. 56.
[2] OL L 347, 2013 12 20, p. 671.

E. kadangi kiti žemės ūkio maisto produktai, pvz., valgomosios alyvuogės, kiauliena, kava, saldūs sausainiai, perdirbti vaisiai, citrusiniai vaisiai, midijos, alkoholiniai gėrimai ir kašmyras, nors ir mažesniu mastu, taip pat patirs poveikį;

F. kadangi ūkininkai ir veiklos žemės ūkio maisto produktų grandinėje vykdytojai, po Rusijos embargo, vėl tampa konflikto, kuriam jie negali daryti įtakos ir nesusijusio su žemės ūkio prekyba, aukomis, kadangi JAV sprendimas taikyti šiuos muitų tarifus gali galioti neribotą laiką, kol valstybės narės pradės laikytis PPO rezoliucijos dėl ginčo dėl bendrovės „Airbus“;

G. kadangi JAV atsakomosios priemonės padidins Europos gamintojų ekonominį ir teisinį netikrumą sektoriuje, kuris jau yra pažeidžiamas dėl savo pobūdžio, ir padidins nestabilumą ES vidaus rinkoje, kuri susiduria su sunkumais dėl Rusijos taikomo embargo ir turi pasirengti ekonominiams galimo Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES padariniams;

H. kadangi JAV, remdamosi savo teisės nuostatomis, gali taikyti vadinamąją muitų tarifų karuselę, kuri lemtų domino efektą kitiems produktams, padidintų atsakomųjų priemonių ekonomines pasekmes ir darytų neproporcingą poveikį žemės ūkio maisto produktų sektoriui;

I. kadangi PPO dar neišsprendė ginčo dėl subsidijų „Boeing“ bendrovei;

J. kadangi dėl kai kurių sektorių, pvz., valgomųjų alyvuogių (kurios jau patiria JAV muitų taikymo poveikį nuo 2017 m. lapkričio mėn.) ir alyvuogių aliejaus, JAV sprendimas dar labiau pakenks jau ir taip nestabiliai vidaus rinkos padėčiai, o kitiems sektoriams, pvz., vyno, viskio ir pieno produktų sektoriams, dėl to gali kilti didelių trikdžių rinkoje apskritai; kadangi todėl toks sprendimas keltų grėsmę ekonomikos augimui, investicijoms bei darbo vietų kūrimui ir dėl to būtų prarasta didelė dalis konkurencingumo ir rinkos dalis, o ši padėtis rinkoje buvo kuriama ne vienus metus ir ją atkurti bus sunku;

K. kadangi dėl muitų gerokai padidės kainos vartotojams, įmonės abipus Atlanto patirs ekonominių nuostolių ir praras darbo vietų, o tai galiausiai bus naudinga ne ES ir ne JAV gamintojams;

L. kadangi, remiantis dabartinėmis ES taisyklėmis, reklamos kampanijos, kurios jau buvo patvirtintos ir skirtos JAV rinkai, negali būti iš naujo planuojamos, o kai kurie veiksmai, kurie jau vykdomi siekiant reklamuoti didelės vertės produktus, gali būti nesėkmingi, jei bus taikomi JAV muitų tarifai;

M. kadangi ES žemės ūkis, kuriam vien dėl jo pobūdžio būdingi tam tikri opūs aspektai, yra vis labiau integruotas į tarptautines rinkas, taigi, pabrėžiama, kokie svarbūs konstruktyvūs prekybiniai santykiai apskritai ir kaip svarbu išlaikyti maisto produktų tiekimo grandinę, pagal kurią tiekiami aukštos kokybės produktai, atitinkantys vartotojų poreikius;

1. labai apgailestauja dėl gretutinės žalos, kurią patiria ES žemės ūkio maisto produktų sektorius visoje žemės ūkio maisto produktų grandinėje dėl Jungtinių Amerikos Valstijų priimto sprendimo taikyti atsakomąsias priemones Europos Sąjungai dėl ginčo dėl bendrovės „Airbus“; mano, jog nepriimtina, kad žemės ūkio sektorius turi prisiimti didelę dalį teisinio ginčo, kilusio visiškai nesusijusiame sektoriuje, išlaidų; smerkia sprendimą taikyti muitus tokiai daugybei žemės ūkio produktų;

2. labai apgailestauja dėl to, kad JAV neprisideda prie ES pastangų laiku rasti derybomis pagrįstą sprendimą prieš pradedant taikyti muitų tarifus; pabrėžia, jog yra susirūpinęs, kad ligi šiol JAV yra atsisakiusi bendradarbiauti su ES siekiant laiku rasti sprendimą dėl mūsų atitinkamų orlaivių pramonės sektorių, atsižvelgiant į ilgai besitęsiantį bendrovių „Airbus“ ir „Boeing“ ginčą;

3. remia Komisijos pastangas ir ragina ją toliau bandyti rasti derybomis pagrįstus sprendimus siekiant sumažinti dabartinę prekybos įtampą tarp dviejų šalių;

4. pabrėžia, kad reikalinga suderinta ir vieninga ES reakcija, visų pirma dėl to, kad muitų tarifais siekiama daryti nevienodą poveikį skirtingoms valstybėms narėms, mėginant suskaidyti Sąjungos poziciją;

2019 m. lapkričio 28 d., ketvirtadienis

5. ragina Komisiją atidžiai stebėti ES žemės ūkio maisto produktų rinką, kad būtų galima laiku nustatyti sutrikdymus, kylančius dėl tarifų taikymo, kumuliacinį poveikį su kitais rinkos pokyčiais, įskaitant pokyčius dėl besitęsiančio Rusijos embargo, ir neigiamą perkeltų produktų poveikį maisto tiekimo grandinei;

6. primygtinai ragina Komisiją ištirti šių atsakomųjų priemonių poveikį sektoriams, kuriems jos taikomos, bei vidaus rinkai ir pagrįstais atvejais, vadovaujantis PPO taisyklėmis ir neviršijant turimo biudžeto, mobilizuoti skubią paramą labiausiai nukentėjusiems sektoriams; šiomis aplinkybėmis labai apgailestauja, kad 2020 m. biudžete nenumatytas tinkamas finansavimas šiais tikslais;

7. ragina Komisiją apsvarstyti galimybes pasinaudoti priemonėmis pagal vieną bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą, pavyzdžiui, privačiojo sandėliavimo schemomis ir pašalinimu iš rinkos, taip pat bet kokiomis naujomis ir kitomis turimomis tinkamomis priemonėmis, kad būtų pašalinti vidaus rinkoje atsirandantys trikdžiai;

8. palankiai vertina Komisijos pranešimą, kad ji persvarstys dabar galiojančius antrinės teisės aktus, patenkančius į vieno bendro žemės ūkio rinkų organizavimo aprėptį, kad sudarytų sąlygas veiklos operatoriams pailginti reklamos kampanijų Jungtinėse Amerikos Valstijose trukmę, taip pat leisti daugiau lankstumo valdant trečiosiose šalyse tebevykdomas reklamos kampanijas, kad veiklos vykdytojai galėtų reaguoti ir stiprinti savo veiksmus JAV ir sumažinti poveikį vartotojams, arba, prireikus, atsigręžti į alternatyvias rinkas perplanuodami veiklą, kuri jau buvo patvirtinta JAV rinkai; prašo Komisijos kuo greičiau nustatyti šiuos pakeitimus ir priimti papildomas priemones, siekiant leisti daugiau lankstumo valdant reklamos kampanijas pagal Produktų propagavimo reglamentą;

9. pakartoja, kad JAV sankcijos yra išskirtinės aplinkybės ir veiklos vykdytojai jų negalėjo numatyti ir valdyti; prašo Komisijos priimti tokias kontrolės ir audito taisykles, kad veiklos vykdytojai nebūtų baudžiami dėl neišvengiamų korekcijų, kurių jie turės imtis vykdydami reklaminius veiksmus, arba už tai, kad nevykdė reklaminių veiksmų, kurie jau buvo suplanuoti;

10. ragina Komisiją taikyti horizontaliąsias informavimo ir reklamavimo priemones, pvz., aukšto lygio misijas, dalyvavimą tarptautinės svarbos prekių mugėse ir parodose, siekiant gerinti atitinkamų produktų įvaizdį ir labiau juos reklamuoti, vadovaujantis Produktų propagavimo reglamento 2 ir 9 straipsniais;

11. pažymi, kad dėl šios konkrečios rinkos problemos Komisija turėtų apsvarstyti galimybę pasinaudoti Produktų propagavimo reglamento 15 ir 19 straipsnių nuostatomis, siekiant paremti veiklos vykdytojus, kurie turės dėti daugiau pastangų, kad patektų į JAV rinką, ir padėti sumažinti patekimo į šią rinką kliūtis;

12. prašo, kad Komisija, atsižvelgdama į turimas maržas, nes metinio biudžeto lėšos jau paskirstytos, patvirtintų papildomus kvietimus teikti paraiškas, kartu padidindama reklamavimui skirtus 2019 m. asignavimus, kad būtų išvengta vėlavimų ir greitai reaguojama į JAV atsakomąsias priemones;

13. pritaria tam, kad būtų stiprinamas horizontalusis Produktų propagavimo reglamentas remiantis nacionalinių prekybos skatinimo įstaigų patirtimi, siekiant padėti veiklos vykdytojams plėsti ir stiprinti savo poziciją trečiosiose rinkose ir randant naujų ES produktų realizavimo galimybių, atsižvelgiant į bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformą ir kitą Produktų propagavimo reglamento peržiūrą;

14. pabrėžia, kad šiomis aplinkybėmis būtina vengti tolesnių bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) biudžeto lėšų mažinimų ir būtina vykdyti BŽŪP krizių rezervo reformą, nes žemės ūkio sektorių vis labiau veikia svyravimai ir politiniais motyvais grindžiamos tarptautinės krizės, dėl kurių reikalingas tvirtas ir veiksmingas biudžeto atsakas;

15. pabrėžia, kad būtina įvairinti eksporto rinkas ir užtikrinti žemės ūkio maisto produktų, kuriems taikomi JAV muitai, patekimą į rinką panaikinant nuolatines techninės kliūtis, dėl kurių veiklos vykdytojai negalėjo visapusiškai pasinaudoti eksporto galimybėmis pagal kitus prekybos susitarimus;

16. pakartoja, kad yra įsipareigojęs laisvajai prekybai ir atviroms rinkoms, nes jos išplėtė ekonomines ir užimtumo galimybes daugeliui mažųjų ir vidutinių įmonių Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Europos Sąjungoje, taip pat pabrėžia, kokie svarbūs konstruktyvūs prekybiniai santykiai, kurie abipusiškai naudingi ES ir JAV;

17. pabrėžia, kad remia taisyklėmis grindžiamos prekybos sistemos išsaugojimą ir PPO kaip instituciją, tačiau pripažįsta, kad reikalinga visa apimanti reforma, visų pirma susijusi su PPO Ginčų sprendimo taryba;

18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.